

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **Bc. A. T.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě na přezkum rozhodnutí ze dne 13. 9. 2022, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2022, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí, citovaného v záhlaví, kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 14. 6. 2022, č. j. X, jímž zamítla žalobci žádost o invalidní důchod, protože pokles jeho pracovní schopnosti činil 20 %.
2. **Žalobce v žalobě** nesouhlasil se závěry žalované, že se jedná o lehké funkční postižení a že nelze prokázat těžší funkční postižení. Podle lékařské zprávy z psychiatrického hlediska je pracovní potenciál žalobce výrazně snížen a je přítomno těžké narušení adaptability. Běžný stres vede k opakované dekompenzaci. Pacient kvůli špatnému duševnímu stavu přerušil studium vysoké školy, následně nastoupil do školy na poloviční úvazek a během pěti dní pracovní poměr ukončil kvůli akutní dekompenzaci. Skutečnost, že žalobce ze zdravotních důvodů není schopen pracovat v plné míře, potvrzuje zpráva psychologa, podle které je žalobce zvýšeně unavitelný a výrazně citlivý ve stresových situacích, ve kterých má tendenci reagovat impulsivně, pracovní schopnost je významně omezená a běžná pracovní doba by

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

vedla k přetížení. Žalobce se v minulosti opakovaně pokoušel pracovat v rámci plné pracovní doby, což vedlo k opakovaným pracovním neschopnostem. Žalobce navrhl k důkazu zprávu MUDr. A. F. ze dne 11. 10. 2022 a zprávu psychologa Mgr. M. H.

3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** odkázala na napadené rozhodnutí a navrhla jako důkaz posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).
4. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 13. 9. 2022.
5. **Žalovaná v napadeném rozhodnutí** jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označila v souladu s posudkem o invaliditě ze dne 2. 9. 2022 postižení podle kapitoly V položky 7a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Posudkový lékař stanovil míru poklesu pracovní schopnosti o 10 %. Vzhledem k vlivu onemocnění na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace byla tato hodnota zvýšena o 10 % na celkových 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla emočně nestabilní porucha osobnosti. Je popsána porucha aktivity, hraniční porucha osobnosti a porucha pozornosti – ADHD. Žalobce je sledován a léčen psychiatrem od února 2021. Jde o stav po dvou hospitalizacích na psychoterapeutickém oddělení s krátkodobým efektem. Léčení trvá. Jde o lehké funkční postižení. Je zhoršena sociální adaptabilita. Jde o disharmonické postoje a chování. Žalobce byl léčen řadou psychofarmak bez delšího efektu.
6. V souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. soud vyžádal k důkazu posudek Posudkové komise MPSV v Ostravě.
7. **Posudková komise MPSV v Ostravě v posudku ze dne 2. 8. 2023** dospěla k závěru, že žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyl invalidní. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pracovní schopnost žalobce byla emočně nestabilní porucha osobnosti, v anamnéze automutilace, porucha afektivity a pozornosti – ADHD. Posudková komise hodnotila žalobce zcela shodně jako posudkový lékař v řízení o námitkách.
8. **Žalobce v písemném vyjádření** k posudku posudkové komise v Ostravě namítal, že posudek se nevypořádal s žádnou z množství námitek, ve kterých žalobce odkazoval na zprávy psychiatra a psychoterapeuta. Posudek je v přímém rozporu se zprávou psychiatra (ohledně cyklu rTMS). Psychiatr hodnotí postižení žalobce jako středně těžké až těžké. Žalobce trpí nadměrnou denní spavostí. Žalobce trpí přes den, hlavně zrána, spánkovými atakami. Žalobce bez varování přepadne nekontrolovatelná spavost a během několika vteřin usne. Proto není schopen sedavé, a hlavně denní práce. Symptomy se mírní ve večerních a nočních hodinách. Přesto posudková komise v Ostravě napsala, že žalobce není schopen práce v nočních směnách. Takové doporučení je v rozporu s předloženými lékařskými zprávami. Posudková komise uvedla, že žalobce je schopen rekvalifikace i zaučení v jiném oboru. Žalobce si na vlastní náklady zkoušel udělat kurz na pracovníka v sociálních službách. Nebyl

schopen pravidelně na kurz docházet kvůli denní spavosti a depresi, nebyl schopen ráno vstávat. Žalobce se pokoušel vykonávat praxi v neziskové organizaci, která se zabývá pomocí lidem s vážným duševním onemocněním. Ze zdravotních důvodů žalobce musel praxi ukončit, psychicky na tom byl hůř než klienti, kterým měl pomáhat. Žalobce nebyl schopen se soustředit, stres a emoční přetlak ho dohnaly k emočnímu kolapsu. Po vzájemné dohodě se stal klientem této neziskové organizace. V případě potřeby žalobce tyto skutečnosti prokáže. Žalobce bohužel nemá dostatečné finanční prostředky k vypracování vlastního znaleckého posudku. Žalobci se zhoršuje finanční a zdravotní situace. Žalobce vyčísil jeho výdaje na zdravotní péči za poslední rok. Žalobce popsal podrobně příznaky svých onemocnění a konkrétní příznaky zhoršování nemocí při pokusech o zaměstnání nebo související s jednáními na úřadech, u soudu ap.

9. Žalobce **při jednání soudu** s posudkem posudkové komise rozhodně nesouhlasil. V lékařských zprávách je stanoveno pět diagnóz a posudková komise se k nim nevyjádřila, stejně jako k závěrům ošetřujícího psychiatra. Žalobce se pokoušel nechat zaměstnat, ale opakovaně byl v pracovní neschopnosti. Žalobce navrhl k důkazu srovnávací posudek.
10. Soud nechal vypracovat **srovnávací posudek posudkovou komisí v Brně**. Podle tohoto posudku ze dne 21. 11. 2023 byl žalobce invalidní v prvním stupni od 23. 5. 2022 (datum podání žádosti). Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo zdravotní postižení podle kapitoly V položky 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise v Brně stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 40 %. V popředí obtíží je duševní onemocnění – emočně nestabilní porucha osobnosti, v anamnéze automutilace (sebepoškozování), porucha aktivity (hyperaktivita) a pozornosti (snížení pozornosti) v rámci ADHD. Žalobce je psychiatricky sledován od února 2021 s diagnózou emočně nestabilní porucha osobnosti a ADHD. V posledním roce proběhly dvě hospitalizace. Nadále dominuje depresivní symptomatologie, hypobulie (nerozhodnost, snížená schopnost jednat cíleně a uvědoměle), hypoprosexie (snížená schopnost soustředění a pozornosti), hypersomnie (zvýšená spavost), pocity insuficience (nedostatečnosti), dlouhodobě suicidální myšlenky. Opakovaně byly prováděny změny medikace bez významnější reakce. Posudková komise vypsala podrobněji z lékařských zpráv podstatné skutečnosti, které se týkaly psychických onemocnění žalobce. Pracovní potenciál žalobce je podstatným způsobem omezen a odpovídá prvnímu stupni invalidity. Tento závěr je v souladu s informacemi uvedenými v lékařské dokumentaci. Stanovená procenta zahrnují lehčí pracovní omezení, která vyplývají z dalších onemocnění a zahrnují i vliv na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti (barmana, i s ohledem na získané vzdělání na pedagogické fakultě), i na schopnost rekvalifikace. Proto není důvodné další navýšení. Zdravotní stav lze považovat za stabilizovaný. Žalobce je na svůj zdravotní stav adaptovaný a může vykonávat práci bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti. Vznik invalidity ke dni 23. 5. 2022 (datum podání žádosti) lze prokázat, přičemž žalobce konkrétní požadavek na datum vzniku invalidity neuvedl. Vlastní vyšetření žalobce by při jednání posudkové komise nepřineslo nové posudkově rozhodné skutečnosti, proto posudková komise nepovažovala účast žalobce u jednání posudkové komise za nezbytné. Posudek posudkové komise v Ostravě ze dne 2. 8. 2023 neodpovídá zcela doložené zdravotnické dokumentaci a není přesvědčivě odůvodněn. K námitce žalobce, že jeho postižení odpovídá položce 7c kapitoly V přílohy vyhlášky o posuzování invalidity posudková komise v Brně zdůraznila, že nelze prokázat těžké

postižení s těžce narušeným výkonem většiny denních aktivit a nelze prokázat ani další závažná postižení a omezení, které tato položka uvádí.

11. Žalovaná při jednání soudu k provedenímu dokazování konstatovala, že považuje srovnávací posudek PK MPSV v Brně ze dne 21. 11. 2023 za jednoznačný, kompletní a další dokazování nenavrhovala.
12. Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Posudkové komise jsou oprávněny posuzovat pokles pracovní schopnosti a vyslovovat posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Hlavním obsahem činnosti posudkového orgánu je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí také znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné znalosti z oboru posudkového lékařství, na nichž především posouzení invalidity závisí.
14. Soud učinil skutková zjištění z výše citovaných důkazů, zejména z posudku PK MPSV v Brně ze dne 21. 11. 2023, který byl rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí soudu.
15. Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). V tomto řízení byl vypracován posudek Posudkovou komisí MPSV v Brně ze dne 21. 11. 2023. Krajský soud nezpochybnil závěr tohoto posudku pro jeho přesvědčivost, vyčerpávající a jednoznačné odůvodnění a pro své rozhodnutí tento závěr posudku převzal. V závěru jednání soudu proti posudku žalobce ani žalovaná nevznesli žádné námitky.
16. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZDP“) *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
17. Podle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně.*
18. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity *pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
19. Podle § 2 odst. 3 poslední věta téže vyhlášky *za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
20. Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že došlo k poklesu jeho pracovní schopnosti o 40 % od 23. 5. 2022, je nutno žalobce k tomuto datu považovat za invalidního v prvním stupni, jak je uvedeno v posudku PK MPSV v Brně.
21. Vzhledem k procesní situaci soud neprováděl další důkazy, které navrhl žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

22. Soud zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán skutečný stav věci. Současně soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž podle § 78 odst. 5 s. ř. s. bude vycházet z právního názoru soudu, že žalobce byl invalidní v prvním stupni od 23. 5. 2022.
23. Úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení nežádal a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 13. prosince 2023

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně